

Timo on kuolla karhunkaadossa

Kertoi hän karhun kaataneen yhden parhaista Viertolan härjistä ja tiesi myös murhapaikan, joka oli Impivaarasta Pohjaan päin Viertolan maalla, mutta lähellä Jukolan metsärajaa. Ohi tämän paikan päättivät nyt veljekset kulkea Kourusuolle ja lähteä kotoansa vasta kun päivä kallistuis iltaan. Ehkä olivat kohtaavat kontion, jolla on tapana auringon laskiessa käydä nauttimassa jätteitä kaadetusta saaliistansa. Niin he toivoivat. Ja koska voimakas puolinen oli syöty ja iltapäivä aleni, läksivät he retkellensä varustettuna lujasti: tuohikontit seljassa ja tuikeat latingit pyssyissä. Viimeisenä asteli Lauri, taluttaen nuorasta koiria ja kantain kontissansa seitsemän korttelia viinaa. Oli hän määrätty jäämään koirineen noin kolme sataa askelta teurastustanterelta pois, ja hänen piti päästää Killi ja Kiiski, kuultuansa huutoa tai pyssyn pauketta. Niin teki hän myös; seisahtui ajoissa erään kuusen juurelle odottamaan mitä tapahtuisi. Muut astelivat likemmäs paikkaa, jossa härkä oli raadeltu, ja löysivät puoleksi syödyn elikon ruumiin verisellä maalla kolkossa kuusistossa. Kätkivät he nyt itsensä kohtuullisen ampumamatkan päähän erään matalan, mutta tiuhan näreistön suojaan, päättäen vartoa.

Kului hetki joltisen pitkä. Mutta viimein kuului arolta hiljaista tassailemista ja varpuin ratinaa, ja nypä arvattiin ruokavieraan lähestyvän atrialle. Niinpä tapahtuikin. Puitten välistä lähestyi varoen ja hiljaa tavattoman suuri karhu. Mutta näkyi hän saaneen vaarasta aistin; sillä äyhkeillen ja käännellen kuonoansa seisahtui hän jo kauas uhristaan. Kauan hän juonitteli, ja tuntui lopulta kuin olisi hän mielinyt siirtyä takaisin, lähestymättä miehiä pyssynkantamalle. Syvimmässä äänettömyydessä vartoivat veljekset näreistössä, kunnes viimein Timo, huolimatta muiden kieltävistä viittauksista, läksi kaartaen ja hiiviskellen käymään kohden äkeätä vihollista. Ja nyt, koska hän luuli jo olevansa kontiota kylliksi lähellä, laukaisi hän; mutta ainoastaan kruuti sankista lemahti ylös ilmaan eikä sytyttänyt latinkia putkessa. Vihaisena karkasi nyt kontio kuin suuri, sammaleinen kiirivä kivi kohden miestä, joka viipymättä paiskasi itsensä alas kasvoillensa maahan, ja siinä makasi hän liikkumatta. Peto häntä haisteli, kyhneili ja tukisteli, maristen ja äyhkien pahoin. Kaiketi olis Timon surma nyt tullut, ellei Juhani olis rientänyt häntä apuun, ampuen kohden karhun selkärankaa. Ei uskaltanut hän tähdätä alemmas, muistellen veljeänsä, joka makasi hirviön alla. Mutta luoti ei sattunut, ei kumminkaan kosevalla tavalla, sillä rynkäsipä kuusiston ruhtinas kohden Juhania hurjempana vielä, jättäen Timon maata tonkeilemaan. Silloin Juhani, puolustaen henkeänsä, käänsi pyssynsä perän vasten elikon avattua kitaa, ja peloittava taistelo oli tulossa. Mutta ampui nyt Tuomas, lähettäen kontion koipeen tulisen luodin. Kartellen hänkin veljeänsä, ei tainnut hän tähdätä päähän tai rintaan, joiden haavoittaminen varmemmin tuottaa kuoleman. Toki

tunsi nyt karhu ruumiissaan lyijyä, ja alas virtasi veri pitkin hänen lihavaa, pöyreätä konttaansa. Julmistuneena, hirmuisella kiljunalla kirmusi hän päin Tuomasta nyt, mutta sai niin ankaran iskun miehen pyssystä otsaansa, että hän, ravistaen päätään, seisahtui äkisti juoksussaan. Ja tässä nyt seisoivat vihamiehet vilauksen aikaa, uhalla katsellen toinentoistaan.

Silloinpa riensivät esiin koirat, lähenivät vinhasti ja äänettöminä kuin kaksi leimausta, mutta, heidän ehdittyänsä röyheän kontion luoksi, nousi kiukkuinen melakka. Killi ärhenteli karhua vasten partaa, toki seisten hänestä aina jonkun askeleen syrjempänä. Mutta hänen takanansa teuhasi Kiiski, rohkenipa tuolloin, tällöin temmata pienen nappauksenkin hänen reisivilloistansa. Kuitenkin keikahti hän vikkellästi syrjään aina, koska metsän mesikämmen kuin mustanhallava, valtainen ruko käänteli itseänsä heidän keskellään. Viimeinpä, tehtyänsä muutaman onnistumattoman hyökkäyksen kiusaajoitansa kohden, pakeni otso, reuhuvat koirat jäljessään.

Kaikki tämä tapahtui kovin joutuisasti ja ennen muiden veljesten ehtimistä taistelopaikalle. Mutta Juhani ja Tuomas latasivat kohta uudestaan, toivoen saavuttavansa kontion kerran vielä. Nousi myös Timo tuosta vähitellen pystyyn ja tuijotteli ympärillensä hetken, niinkuin ei olis hän juuri käsittänyt, missä oli Pohja, mistä ilmasta tuuli puhalteli. Kiivaasti nyt nuhtelivat häntä muut hänen tyhmästä rohkeudestaan, joka olis tainnut hukuttaa tässä miesten henkiä, ja kenties oli auttamattomaksi pilannut pyynnin. Sanaakaan lausumatta istui Timo mättäällä, pistellen auki sankin läpeä ja veitsen hamaralla nakutellen piitä terävämmäksi. Ja pian seisoivat he kaikki valmiina taasen jatkamaan pyyntiänsä.

Yhä kauemmaspa siirtyi koirien haukunta, heikkeni melkein kuulumattomaksi, ja veljekset rupesivat jo arvelemaan tokko kohtaisivatkaan enää saalistansa. Mutta hetken mentyä kaikkuiivat taasen selvemmin Kiliin ja Kiiskin äänet, lähestyen yhä likemmäksi, ja näkyi että karhu nyt teki tavallisen kierroksensa ja oli palaamassa samalle paikalle, josta oli lähtenyt. Asettivatpa veljekset itsensä mukaviin paikkoihin pyssyt kourissa, likenevää ajoa vartomaan. Pienellä, ruohoisella aukolla seisoivat Simeoni ja hänestä jonkun matkan päässä Lauri, molemmat liikkumatta, äänetönnä kuin patsaat. Täyttä juoksua, niin että maa tömisi, läheni karhu näyttäin avatun, mustanpunaisen kitansa. Kohden Simeonia kiiti huohoittava otso. Ampui mies, ja kiirahtipa mesikämmen nurmelle nurin, mutta nousi jälleen ylös, karaten kohden ampujata. Mutta leimahti silloin Laurin pyssy, tuima paukaus ajahti ympäri, ja äänetönnä lepäsi kontio Simeonin jalkain juurella. Siinä hän lepäsi, jäsentäkään liikuttamatta, ja veri virtasi päästä ja rinnasta.